

Oponentský posudok

na odborné a vedecké práce doc. PhDr. Maríny Mikulajovej, CSc.
v súvislosti so začatím konania na jej vymenovanie za profesora v odbore psychológia.

Doc. PhDr. Marína Mikulajová, CSc. je nielen v našej, ale v príslušných reláciách aj v zahraničnej psychologickkej obci známa ako kreatívna a iniciatívna rozvíjateľka problematiky neuropsychológie a vývinu reči v kontexte psychického vývinu a problematiky rozvíjania komunikačných schopností u detí v ranom veku. Významným medzníkom v jej vedeckých aktivitách je však práca kol. autorov Vývinová dysfázia, v ktorej má však uchádzačka najvyššie tvorivé aj textové zastúpenie.

Vo svojom posudku sa sústredím na posúdenie obsahu a kvality publikačných výstupov na jednej strane a výskumných a implementačných projektov na strane druhej (Jedná sa o 2 monografie, 1 vysokoškolskú učebnicu, 2 učebné texty, 73 vedeckých prác, z toho 23 v zahraničí, 41 odborných prác a 5 významných výskumných úloh a 12 grantových projektov). Najprv teda k jej hlavným publikáciám, najmä k monografiám.

Dve monografie, ako aj ďalšie vedecké a odborné práce, ukazujú, že tematicky možno autorkin profesijný záujem členiť nasledovne:

1. Výskum detskej reči

Východiskovým záujmom uchádzačky bol a je výskum špecificky narušeného vývinu reči, ktorý vyústil do monografie Vývinová dysfázia – špecificky narušený vývin reči (1993). Na túto publikáciu bol aj najväčší počet ohlasov.

Monografia bola významným podnetom pre skúmanie vývinu detskej reči v norme a na modelovanie rečovej ontogenézy u slovensky hovoriacich detí od narodenia do 3 rokov.

Výskumné aktivity autorky následne vyústili do vzniku viacerých odborných prác, ktoré napokon umožnili exaktne hodnotiť morfematický a fonologický vývin detskej reči a vytvoriť skrínigový Test na hodnotenie komunikačných schopností v ranom veku TEKOS.

2. Prediktory gramotnosti v predškolskom veku

Skúmanie rizikových jazykovo-kognitívnych činiteľov psychického vývinu v predškolskom veku vo vzťahu ku gramotnosti vyústilo do konceptu prediktorov dyslexie na modeli slovenčiny.

Je skutočne významné, že tento koncept sa potvrdil tiež v medzijazykovom výskume komparáciou štyroch jazykov vrátane slovenčiny ako vývinovo univerzálny, charakterizujúci prvotné štádium osvojovania si čítania v alfabetyckých jazykoch.

3. Gramotnosť – školský vek

Základný výskum uchádzačky sa sústredil na tvorbu metód na diagnostiku čítania a pravopisných schopností a vyústil vo vydanie Súboru testov na hodnotenie pravopisných schopností pre školskú a klinickú prax a učebnice týkajúcej sa čítania, písania a dyslexie s testami a normami, čím vznikla možnosť exaktného posudzovania vývinu gramotnosti od 1. ročníka až do adolescencie aj na modeli slovenčiny.

Už zo spomenutého početného zoznamu uskutočnených výskumných projektov vyplýva, že doc. Mikulajová sa zamerala predovšetkým na diagnostiku a korekciu porúch detskej reči. V spojitosti s tým sa projekty, do ktorých bola zapojená, orientovali na neuropsychologický diagnosticko-korekčný program pre dysfatické deti (1991-1993), diagnostiku narušenej komunikačnej schopnosti (1992-1994), stratégiu logopedickej intervencie u osôb s narušenou komunikačnou schopnosťou (1998-2001) alebo vývin reči u slovensky hovoriacich detí (2005-2007). Naposledy je riešiteľkou APVV výskumu zameraného na porozumenie čítaného textu – rozvíjanie pomocou inovatívnej metodiky – jej tvorba a overovanie randomizovanou kontrolovanou štúdiou (2012-2015). Za pozornosť stojí jej výskumná kooperácia v medzinárodnom grante Európskej komisie Programu FP-7 Marie Curie Enhancing Literacy Development in European Languages (2008-2012).

V celkovom pohľade na edukačnú, vedeckú a publikačnú činnosť doc. PhDr. M. Mikulajovej, PhD. možno popri už spomenutej rozsiahlej vedecko-výskumnej činnosti poukázať tiež na ďalšie aktivity.

Doc. PhDr. Marína Mikulajová, CSc. :

a/ sa prezentuje rozsiahlou publikačnou činnosťou, v spojitosti s ktorou nielen plní požiadavky VR, ale ich v prevažnej väčšine ukazovateľov aj zjavne prekračuje,

b/ je známa vedecky i rétoricky veľmi dobre fundovanou prednášateľskou činnosťou na viacerých domácich i zahraničných fórach. V rámci nich absolvovala väčší počet študijných a prednáškových pobytov v zahraničí a tiež vystúpení s vyžiadanými referátmi na zahraničných medzinárodných konferenciách a na domácich konferenciách s medzinárodnou účasťou,

c/ je členkou viacerých komisií doma i v zahraničí,

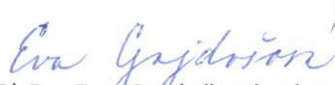
d/ jej úspešné vedenie početných diplomových a dizertačných práce v rámci svojej psychologickkej špecializácie postupne vytvára reálne predpoklady pre utvorenie vlastnej vedeckej školy.

Záver

Vzhľadom na to, že **doc. PhDr. Marína Mikulajová, CSc.** splnila všetky kritériá pre inauguračné konanie, navrhujem, aby po jeho úspešnom realizovaní bola menovaná

za profesorku v odbore psychológia.

V Bratislave, 1.1.2013

Prof. PhDr. Eva Gajdošová, PhD.

Fakulta psychológie
Paneurópska vysoká škola